

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 541/2021-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Libora Duľa (sudca spravodajca) a zo sudcov Ladislava Duditša a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavných sťažnostiach sťažovateľa [REDACTED], zastúpeného advokátkou JUDr. Evou Hlaváčovou, Farská 12, Nitra, vedených pod sp. zn. Rvp 1560/2021 a sp. zn. Rvp 1738/2021 proti uzneseniu Okresného súdu Nitra č. k. 3 Tk 2/2019 zo 7. mája 2021 v spojení uznesením Krajského súdu v Nitre č. k. 1 Tos 54/2021 z 1. júna 2021 a proti uzneseniu Okresného súdu Nitra č. k. 3 Tk 2/2019 z 26. júla 2021 v spojení uznesením Krajského súdu v Nitre č. k. 1 Tos 72/2021 z 5. augusta 2021 takto

r o z h o d o l :

1. Konania vedené Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 1560/2021 a sp. zn. Rvp 1738/2021 **s p á j a** na spoločné konanie, ktoré bude ďalej vedené pod sp. zn. Rvp 1560/2021; táto časť výroku nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť okamihom jeho prijatia Ústavným súdom Slovenskej republiky.

2. Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavné sťažnosti sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Ústavnému súdu boli 28. júla 2021 a 24. augusta 2021 doručené ústavné sťažnosti sťažovateľa vo veci namietaného porušenia základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v spojení s čl. 17 ods. 3 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Nitra (ďalej len „okresný súd“) č. k. 3 Tk 2/2019

zo 7. mája 2021 (ďalej len „uznesenie okresného súdu zo 7. mája 2021“) v spojení uznesením Krajského súdu v Nitre (ďalej len „krajský súd“) č. k. 1 Tos 54/2021 z 1. júna 2021 (ďalej len „uznesenie krajského súdu z 1. júna 2021“) a uznesením okresného súdu č. k. 3 Tk 2/2019 z 26. júla 2021 (ďalej len „uznesenie okresného súdu z 26. júla 2021“) v spojení uznesením krajského súdu č. k. 1 Tos 72/2021 z 5. augusta 2021 (ďalej len „uznesenie krajského súdu z 5. augusta 2021“).

2. Z obsahu podaných ústavných sťažností vyplýva, že sťažovateľ je väzobne trestne stíhaný pre pokračovací obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. c), ods. 4 písm. a) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení účinnom v čase skutku (ďalej len „Trestný zákon“) s poukazom na § 138 písm. i) Trestného zákona v časti dokonaného a v časti v štádiu pokusu podľa § 14 Trestného zákona, pre ktorý mu bolo podľa § 206 ods. 1 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) v konaní vedenom Prezídiom Policajného zboru, národnou kriminálnou agentúrou, národnou jednotkou finančnej polície, expozitúrou Západ pod ČVS: PPZ-914/NKA-FP-ZA-2018 zo 16. októbra 2018 vznesené obvinenie. Na základe obžaloby podanej prokurátorom Krajskej prokuratúry v Nitre 26. augusta 2019 sa na okresnom súde v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tk 2/2019 vedie proti sťažovateľovi a ďalším trom obžalovaným trestné konanie. Okresný súd uznesením č. k. 3 Tk 2/2019 zo 6. septembra 2019 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 1 Tos 77/2019 z 24. septembra 2019 rozhodol podľa § 238 ods. 4 Trestného poriadku o ponechaní sťažovateľa vo väzbe po podaní obžaloby z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. V ďalšom období bolo zo strany všeobecných súdov viacnásobne rozhodované o žiadostiach sťažovateľa o prepustenie z väzby, ktoré boli zamietnuté, a to napr. uznesením okresného súdu č. k. 3 Tk 2/2019 z 31. marca 2020 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 1 Tos 29/2020 z 21. apríla 2020 (posudzované ústavným súdom v uznesení o odmietnutí podanej ústavnej sťažnosti č. k. I. ÚS 392/2020 z 20. augusta 2020), uznesením okresného súdu č. k. 3 Tk 2/2019 zo 7. septembra 2020 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 1 Tos 97/2020 z 22. septembra 2020 (posudzované ústavným súdom v uznesení o odmietnutí podanej ústavnej sťažnosti č. k. III. ÚS 19/2021 z 27. januára 2021), uznesením okresného súdu č. k. 3 Tk 2/2019 z 9. novembra 2020 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 1 Tos 123/2020 z 25. novembra 2020 (posudzované ústavným súdom v uznesení o odmietnutí podanej ústavnej sťažnosti č. k. IV. ÚS 64/2021 z 9. februára 2021).

3. Zo zistení ústavného súdu vyplýva, že sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu č. k. 2 T 35/2014 zo 17. apríla 2019 v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 2 To 76/2019 z 30. septembra 2019 uznaný vinným zo spáchania prečinu poškodzovania cudzej veci podľa § 245 ods. 1 Trestného zákona (skutok z 25. apríla 2010 spočívajúci v poškodení poľnohospodárskych plodín jazdou po ornej pôde na štvorkolke), pričom okresný súd postupom podľa § 44 Trestného zákona upustil od uloženia súhrnného trestu podľa § 42 Trestného zákona, pretože podmienený trest odňatia slobody uložený sťažovateľovi predchádzajúcim rozsudkom okresného súdu sp. zn. 4 T/91/2011 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 1 To 40/2018

z 9. októbra 2018 (skutok z 25. novembra 2010) vo výmere dvoch rokov s podmieneným odkladom na skúšobnú dobu dvoch rokov považoval na ochranu spoločnosti a nápravu páchatel'a za dostatočný. Sťažovateľ bol rozsudkom okresného súdu sp. zn. 4 T/91/2011 v spojení s rozsudkom krajského súdu č. k. 1 To 40/2018 z 9. októbra 2018 odsúdený pre zločin vydierania formou spolupáchatel'stva podľa § 20 k § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody vo výmere 2 rokov s podmieneným odkladom na 2 roky. V trestnej veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 3 Tk 2/2019 bol na hlavnom pojednávaní konanom 25. mája 2021 vyhlásený odsudzujúci rozsudok aj proti sťažovateľovi, ktorý bol uznaný vinným zo stíhanej trestnej činnosti a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní 12 rokov nepodmienečne so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia.

II.

Argumentácia sťažovateľ'a

4. Argumentácia sťažovateľ'a v podaných ústavných sťažnostiach (v ústavnej sťažnosti vedenej pod sp. zn. Rvp 1560/2021, ako aj v ústavnej sťažnosti vedenej pod sp. zn. Rvp 1738/2021) je zhodná (rozumej aj napísaná tými istými slovami) a je postavená na rovnakých argumentačných východiskách.

5. Sťažovateľ v prvom rade spochybňuje z materiálneho hľadiska dôvodnosť vedeného trestného stíhania proti svojej osobe s preferenciou hodnotenia vykonaného dokazovania vo svoj prospech. Výslovne dôvodí, že v jeho prípade neexistuje dôvodné podozrenie o spáchaní trestného činu, pretože absentujú skutočnosti alebo informácie, ktoré by mohli presvedčiť objektívneho pozorovateľ'a, že mohol spáchať trestný čin, pričom *„absencia dôvodného podozrenia vyvolávajúca svojvoľnosť pozbavenia osobnej slobody má za následok, že osoba má byť okamžite prepustená na slobodu.“*. Sťažovateľ tento záver, ktorý má vyplývať z dosiaľ vykonaného dokazovania, odvodzuje na podklade výsledkov znaleckého skúmania z odboru elektrotechniky, podľa ktorého záverov v žiadnom zo zaistených zariadení, ako napríklad USB kľúče, pevné disky a externé disky, sa nenašli stopy, ktoré by potvrdzovali páchanie trestnej činnosti jeho osobou, ale predovšetkým na podklade tej skutočnosti, že jediným usvedčujúcim dôkazom proti jeho osobe je výpoveď spoluobžalovaného kajúcnika [REDAKOVANÉ], s ktorým sa osobne stretol až pri úkonoch trestného konania. Sťažovateľ poukazuje na judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) konštatuje, že v jeho prípade bol vzatý do väzby *„na základe jediného dôkazu tzv. spolupracujúceho obvineného“*. Sťažovateľ v tejto súvislosti poukazuje aj na pochybenie v prípravnom konaní, kde počas výsluchu kajúcnika [REDAKOVANÉ] bolo jeho advokátke znemožnené mu klásť otázky, a na to, že celá výpoveď tohto kajúcnika vznikla na podklade dohody, ktorú mal uzavrieť s príslušníkmi Policajného zboru, teda dohody, podľa ktorej *„mňa označí ako hlavu organizovanej skupiny a ako osobu, proti ktorej bude svedčiť, bude v postavení*

spolupracujúceho spoluobvineného (kajúcnika), bude vo vecí zvýhodnený a to nielen on, ale aj jeho snúbenica spoluobvinená [REDACTED] a jej brat rovnako spoluobvinený [REDACTED]. O tejto vzájomnej dohode medzi policajtmi a [REDACTED] vedela nielen Jeho terajšia advokátka, ale aj prvý advokát, ktorý ho začal obhajovať po zadržaní [REDACTED], ktorý bol pri uzavretí tejto dohody medzi policajtami a [REDACTED]. Tento spoluobžalovaný zbavil oboch advokátov povinností mlčanlivosti a tak umožnil, aby vo vecí vypovedali. Podal dve trestné oznámenia na policajtov, ktorí ho prinútili vypovedať proti mne. Trestné oznámenia, ktoré podal [REDACTED], ale aj moja advokátka, boli zamietnuté.“. Teda podľa právneho názoru sťažovateľa je jeho obvinenie materiálne spochybnené tým, že je „postavené“ len na jedinej výpovedi, a to spolupracujúceho obžalovaného [REDACTED], ktorý „za to získaval neprimerané výhody, a ktoré súdy bez ďalšieho vyhodnotenia len prebrali a úplne zanedbali vykonanie dôslednej previerky hodnovernosti kvality takto podaného svedectva.“. Taktiež súdy mali opodstatnenosť vedeného trestného stíhania proti jeho osobe opierať o dôkazy vykonané v prípravnom konaní, ktoré boli/mali byť v konaní pred súdom spochybnené.

6. V ďalšej rovine svojej argumentácie sťažovateľ namieta arbitrárnosť rozhodnutí všeobecných súdov, ktoré opomenuli uviesť konkrétne dôvody jeho väzby, teda odôvodniť jeho preventívnu väzbu konkrétnymi skutkovými okolnosťami, o ktoré sa výrok o väzbe opiera. Sťažovateľ výslovne požaduje a namieta absenciu konkrétnych, a nie všeobecných, ba až abstraktných dôvodov svojej preventívnej väzby, pričom vyzdvihuje oslabenie materiálnej stránky väzby spočívajúcej v oslabení dôvodnosti vedeného trestného stíhania, ktoré nie je podľa jeho názoru podporené žiadnym z vykonaných dôkazov (okrem výpovede už spomínaného kajúcnika). Poukazuje na to, že «je pritom nevyhnutné, aby tento opis nebol všeobecný alebo abstraktný, ale aby šlo o konkrétne konania, skutočností či okolností v určitom čase s určitým obsahom. Musí teda ísť o opis tých „konkrétnych skutočností“, ktorých existencia v zmysle predvetia § 71 ods. 1 TP reálne odôvodňuje existenciu niektorého väzobného dôvodu.». V rámci tejto časti argumentácie sťažovateľ opätovne konštatuje, že «... som usvedčovaný len jednou jedinou osobou, ktorá mala z tohto usvedčenia požívať osobné výhody pre seba a svojich blízkych, pričom nikoho iného z tej skupiny ľudí nepoznám, nikdy som ich nestretol, nikdy som s nimi nehovoril, nikdy nebola preverená a náležite vyhodnotená výpoveď spoluobvineného [REDACTED], že mojej advokátke bolo znemožnené klásť otázky na [REDACTED] a svedka [REDACTED], z ktorých odpovedí by bolo zrejmé, že [REDACTED] spolu s [REDACTED] sa už v minulosti dopustili páchania takejto trestnej činnosti, takže „kajúcnik“ [REDACTED] nepotreboval, aby ho niekto usmerňoval, navigoval a pod., keďže túto skúsenosť majú obaja už dávno za sebou.». Ďalším skutkovým argumentom svedčiacim o dohode kajúcnika [REDACTED] s príslušníkmi Policajného zboru majú byť trestné oznámenia, ktoré boli na nich podané nielen advokátmi, ale aj samotným kajúcnikom, v ktorých sám priznáva donútenie k výpovedi zo strany konajúcich príslušníkov Policajného zboru. V naznačených súvislostiach sťažovateľ považuje rozhodnutia všeobecných súdov o pretrvávajúcom dôvode preventívnej väzby za rovnaké a postavené len na jednom argumente, a to argumente, že „podmienky väzby naďalej trvajú“, za súčasného ignorovania ním predostretých argumentov.

7. V rámci svojej ďalšej argumentácie sťažovateľ namieta arbitrárnosť rozhodnutí všeobecných súdov aj v časti týkajúcej sa náhrady väzby prostriedkami takéto rozhodnutie umožňujúcimi, z ktorých nebol v jeho prípade akceptovaný ani jeden. Sťažovateľ výslovne konštatuje rezignáciu všeobecných súdov rozhodujúcich o prostriedkoch nahradenia väzby, pričom ich k tomu aj pri obzvlášť závažnom zločine zaväzuje judikatúra ESĽP k čl. 5 ods. 3 dohovoru. V tejto súvislosti taktiež namieta aj právnu nadkvalifikáciu stíhaných skutkov za súčasnej absencie reálnej existencie škody v jej materiálnom význame.

8. Napokon sťažovateľ spochybňuje aj dĺžku vedenia samotného trestného konania proti svojej osobe v konfrontácii s dĺžkou väzby vo svojom prípade, k čomu poukazom na judikatúru ESĽP argumentuje tak, že *«Okrem dôvodeného podozrenia, že zatknutá osoba spáchala trestný čin, ktoré je podmienkou sine qua non regulárnosti držania vo väzbe a existencie „konkrétnych skutočností“, ktorých existencia v zmysle predvetia § 71 ods. 1 Trestného poriadku reálne odôvodňuje existenciu niektorého väzobného dôvodu... vyplýva z článku 5 ods. 3 Dohovoru ďalšia požiadavka, konkrétne, že príslušné orgány musia postupovať v konaní s „osobitným urýchlením“ (pozri napr. rozsudky Toth v. Rakúsko z 12. decembra 1991, ods. 67, Assenov v. Bulharsko z 28. októbra 1998, ods. 154, a W. v. Švajčiarsko z 26. januára 1993, ods. 30). K záveru o porušení článku 5 ods. 3 Dohovoru z dôvodu, že vnútroštátne súdy nepostupovali v konaní s „osobitným urýchlením“, ako to vyžaduje judikatúra ESĽP, dospel tento medzinárodný súdny orgán napríklad v prípade Pavletič v. Slovensko (pozri rozsudok z 22. júna 2004) napriek tomu, že dôvody väzby považoval za relevantné a dostatočné. Podobne tomu bolo v prípade Český v. Česká republika (rozsudok zo 6. júna 2000) a mnohých ďalších.»*. Sťažovateľ je teda toho názoru, že *„... moje prepustenie na slobodu je odôvodnené už samotnou dĺžkou trestného konania.“*

9. Na podklade uvedeného sťažovateľ ústavnému súdu v petite ústavnej sťažnosti vedenej pod sp. zn. Rvp 1560/2021 navrhol, aby o nej takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa [redacted] na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, právo na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd konaním Okresného súdu Nitra sp.zn. 3Tk2/2019 porušené bolo.

2. Základné právo [redacted] na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, právo na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd konaním Krajského súdu Nitra sp.zn. 1Tos/54/2021 zo dňa 1.6.2021 porušené bolo.

3. [redacted], [redacted], sa prepúšťa z väzby ihneď na slobodu.

Alternatívne

4. Uznesenie Krajského súdu v Nitre sp.zn. 1Tos/54/2021 zo dňa 1.6.2021 sa zrušuje a Krajskému súdu v Nitre prikazuje, aby sťažovateľa [redacted] neodkladne prepustil z väzby na slobodu.

5. Krajský súd v Nitre je povinný do 1 mesiaca od tohto nálezu Ústavného súdu SR zaplatiť sťažovateľovi finančné zadostučinenie vo výške 10.000 €...

6. Krajský súd v Nitre je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania právneho zastúpenia do 30 dní odo dňa doručenia tohto nálezu Ústavného súdu SR...“

10. V petite ústavnej sťažnosti vedenej pod sp.zn. Rvp 1738/2021 sťažovateľ navrhol, aby o nej ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, právo na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd konaním a rozhodnutím Okresného súdu Nitra sp.zn. 3Tk/2/2019-4882 porušené bolo.

2. Základné právo [REDAKOVANÉ] na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, právo na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1, 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd konaním a rozhodnutím Krajského súdu Nitra sp.zn. 1 Tos/72/2021-4940 zo dňa 5.8.2021 porušené bolo.

3. MUDr. [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], sa prepúšťa z väzby ihneď na slobodu.

Alternatívne

4. Uznesenie Krajského súdu v Nitre sp.zn. 1Tos/72/2021- 4940 zo dňa 5.8.2021 sa zrušuje a Krajskému súdu v Nitre prikazuje, aby sťažovateľa [REDAKOVANÉ] neodkladne prepustil z väzby na slobodu.

5. Krajský súd v Nitre je povinný do 1 mesiaca od tohto nálezu Ústavného súdu SR zaplatiť sťažovateľovi finančné zadostučinenie vo výške 10.000 €...

6. Krajský súd v Nitre je povinný uhradiť sťažovateľovi trovy konania právneho zastúpenia do 30 dní odo dňa doručenia tohto nálezu Ústavného súdu SR...“

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Ústavný súd v súlade s § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť, pričom posudzoval, či jej prijatiu na ďalšie konanie nebránia dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.1. K spojeniu vecí:

12. Podľa § 62 zákona o ústavnom súde ak tento zákon v piatej časti alebo šiestej časti neustanovuje inak a povaha veci to nevylučuje, vzťahuje sa na konanie pred ústavným súdom podľa povahy veci primerane Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“).

13. Podľa § 166 ods. 1 CSP v záujme hospodárnosti konania súd spojí na spoločné konanie také konania, ktoré sa pred ním začali a skutkovo spolu súvisia alebo sa týkajú tých istých strán.

14. Z ústavných sťažností vedených pod sp. zn. Rvp 1560/2021 a sp. zn. Rvp 1738/2021 vyplýva, že ten istý sťažovateľ sa v obidvoch podaných ústavných sťažnostiach domáha vyslovenia porušenia rovnakých základných práv vo vzťahu k rovnakým porušovateľom a ich rozhodnutiam nasledujúcim po sebe, resp. vydaným po sebe v časovom slede a týkajúcim sa rozhodovania o jeho žiadostiach o prepustenie z väzby na slobodu, ktoré boli zamietnuté, a to na rovnakom argumentačnom základe (rozumej aj tej istej argumentácii). Sťažovateľ napáda uznesenia okresného súdu zo 7. mája 2021 a z 26. júla 2021 a krajského súdu z 1. júna 2021 a 5. augusta 2021, spochybňujúc dôvodnosť vedeného trestného stíhania proti svojej osobe, ich arbitrárnosť pri zdôvodnení dôvodov preventívnej väzby a rozhodovaní o prostriedkoch jej nahradenia a napokon aj dĺžku vedeného trestného konania proti svojej osobe v konfrontácii s dĺžkou väzby. Obe ústavné sťažnosti sa zakladajú teda na rovnakom skutkovom a argumentačnom základe.

15. Vzhľadom na uvedené skutočnosti v záujme hospodárnosti konania podľa § 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 166 ods. 1 CSP ústavný súd rozhodol o spojení oboch ústavných sťažností do jedného spoločného konania a o okamžitej právoplatnosti a vykonateľnosti takého rozhodnutia podľa § 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde (bod 1 výroku uznesenia) vzhľadom na súčasné rozhodnutie o predbežnom prerokovaní podaných ústavných sťažností.

III.2. K náležitostiam ústavnej sťažnosti všeobecne:

16. Podľa § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde návrh na začatie konania okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 39 musí obsahovať aj dátum narodenia navrhovateľa, ak ide o fyzickú osobu, identifikačné číslo navrhovateľa, ak ide o právnickú osobu, bydlisko alebo sídlo navrhovateľa, označenie subjektu, proti ktorému návrh smeruje, akého rozhodnutia sa navrhovateľ domáha, odôvodnenie návrhu a navrhované dôkazy.

17. Podľa § 123 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavná sťažnosť musí okrem všeobecných náležitostí návrhu na začatie konania podľa § 43 obsahovať a) označenie toho, kto podľa sťažovateľa porušil jeho základné práva a slobody, b) označenie právoplatného rozhodnutia, opatrenia alebo iného zásahu, ktorým podľa sťažovateľa boli porušené jeho základné práva a slobody, c) označenie základných práv a slobôd, ktorých porušenie sťažovateľ tvrdí, d) konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd.

18. Podľa § 45 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný rozsahom a dôvodmi návrhu na začatie konania, ak § 89 neustanovuje inak.

19. Viazanosť ústavného súdu návrhom na začatie konania sa prejavuje predovšetkým jeho viazanosťou tou časťou ústavnej sťažnosti, v ktorej sťažovateľ špecifikuje, akého rozhodnutia sa od ústavného súdu domáha, čím zároveň vymedzí predmet konania pred ústavným súdom z hľadiska požiadavky na poskytnutie ústavnej ochrany. Vzhľadom na uvedené môže ústavný súd rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej ústavnej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označil za porušovateľa svojich práv (II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05,

IV. ÚS 355/09, IV. ÚS 287/2011, II. ÚS 660/2016, IV. ÚS 343/2020, IV. ÚS 572/2020). Platí to predovšetkým v situácii, keď je sťažovateľ zastúpený zvoleným advokátom.

20. Ústavný súd v prvom rade poukazuje na to, že sťažovateľ, ktorý je právne zastúpený v konaní pred ústavným súdom právnou zástupkyňou, vymedzil v ústavnej sťažnosti vedenej pod sp. zn. Rvp 1560/2021 svoj návrh na rozhodnutie ústavného súdu tak, že je v podstatnej časti nevykonateľný, keďže sa sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia svojich práv postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 Tk 2/2019, ako aj v konaní krajského súdu vedenom pod sp. zn. 1Tos 54/2021, avšak bez toho, aby žiadal o vyslovenie porušenia označených práv vo vzťahu k určitým konkrétnym rozhodnutiam, a v ďalšej časti petitu žiada o zrušenie uznesenia krajského súdu z 1. júna 2021. Sťažovateľ sa mal tak, ako to naformuloval v petite ústavnej sťažnosti vedenej pod sp. zn. Rvp 1738/2021, domáhať vyslovenia porušenia označených práv postupom, resp. konaním a zároveň rozhodnutiami okresného súdu a krajského súdu, ktoré následne žiada zrušiť a vrátiť vec na ďalšie konanie, a to najmä preto, lebo v predmetných konaniach okresného súdu, ako aj krajského súdu boli vydané viaceré rozhodnutia (pozri bod 2).

21. Napriek tomuto nedostatku ústavný súd identifikoval vôľu sťažovateľa preskúmať uznesenia okresného súdu zo 7. mája 2021 a krajského súdu z 1. júna 2021, ako aj uznesenia okresného súdu z 26. júla 2021 a krajského súdu z 5. augusta 2021.

22. Na druhej strane sťažovateľ v petite obidvoch podaných ústavných sťažností namietol porušenie čl. 5 ods. 1 dohovoru, avšak bez konkretizácie, o ktoré ďalšie ustanovenie (písmeno) tohto článku malo ísť. Z tohto dôvodu ústavný súd odmieta sťažovateľom podanú ústavnú sťažnosť v tejto jej časti z dôvodu nedostatku náležitostí ustanovených zákonom podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde.

23. Taktiež vo vzťahu k sťažovateľom predostretej námietke o neprimeranej dĺžke trestného konania, ktorá dopadá aj na dĺžku trvania jeho väzby (pozri bod 8 tohto odôvodnenia), ústavný súd musí skonštatovať vadu spočívajúcu v nedostatočnom odôvodnení tejto časti podanej ústavnej sťažnosti. Sťažovateľ mal postupovať v súlade s § 43 ods. 1 v spojení s § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde a riadne odôvodniť túto časť návrhu aj prehľadom vo veci vykonaných úkonov s identifikáciou jednotlivých časových období, počas ktorých malo dochádzať k „*prietahom*“ pri prejednaní veci. Tento záver nadobúda na aktuálnosti s ohľadom napr. na hodnotenie krajského súdu, podľa ktorého hlavné pojednávanie nariadené na 22. február 2021 nebolo možné vykonať pre neprítomnosť obhajcu obžalovaného [REDAKOVANÉ] a hlavné pojednávanie nariadené na 20. apríl 2021 nebolo možné vykonať pre neprítomnosť obhajkyne sťažovateľa, ktorá túto skutočnosť oznámila deň pred jeho konaním, pričom v roku 2021 boli okresným súdom nariadené hlavné pojednávania na 18. január 2021, 22. február 2021, 16. marec 2021, 8. apríl 2021, 20. apríl 2021 a 20. máj 2021, keď na hlavnom pojednávaní konanom 25. mája 2021 bol vyhlásený odsudzujúci rozsudok aj proti sťažovateľovi, ktorý bol uznaný vinným zo stíhanej trestnej činnosti, čím tak došlo k ukončeniu prvostupňového konania meritórnym rozhodnutím. Práve nedostatočnosť v predostretej argumentácii sťažovateľa bráni jej posúdeniu z hľadiska ním uplatnenej námietky, pričom sťažovateľ len paušálne konštatuje

porušenie čl. 5 ods. 3 dohovoru s ohľadom na numerické časové vymedzenie trvania konania okresného súdu bez uvedenia konkrétnych skutkových a predovšetkým časových súvislostí (rozumej aj napr. pandemickej situácie v roku 2020) v jeho postupe, ktoré pri ich posúdení podľa vyjadrenia krajského súdu v uznesení z 1. júna 2021 nevyznievajú v jeho prospech. Z tohto dôvodu ústavný súd odmieta sťažovateľom podanú ústavnú sťažnosť v tejto jej časti z dôvodu nedostatku náležitostí ustanovených zákonom podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde, pričom zároveň vo vecnom kontexte podotýka, že v prípade zločineckých skupín sa akceptujú dlhšie lehoty väzby než v iných prípadoch (napríklad Tomecki proti Poľsku z 20. 5. 2008, § 29, sťažnosť č. 47944/06), čo s primeranou redukciou platí aj pre trestnú činnosť podľa vzneseného obvinenia a podanej obžaloby spáchanú organizovanou skupinou.

III.3. K namietanému porušeniu základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 5 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa a čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru uznesením okresného súdu zo 7. mája 2021 a uznesením okresného súdu z 26. júla 2021:

24. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne, t. j. na princípe subsidiarity. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť, a preto je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov. Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku právomoci na jej prerokovanie.

25. Zmyslom a účelom uvedeného princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy, ktoré sú povinné vykladať a aplikovať príslušné zákony na konkrétny prípad v súlade s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy, sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

26. Subsidiarita ústavnej sťažnosti má pritom dimenziu formálnu i materiálnu. Formálna dimenzia znamená, že sťažovateľ pred podaním ústavnej sťažnosti musí „formálne“ podať všetky prostriedky na ochranu práv, ktorými disponuje, a materiálnou subsidiaritou je myslené to, že tieto prostriedky

odôvodní spôsobom, ktorý všeobecnému súdu umožní ústavnoprávny prieskum. Pokiaľ právny predpis ustanoví, že v určitej procesnej situácii je príslušný na rozhodovanie o právach a slobodách jednotlivca konkrétny orgán verejnej moci, bolo by zásahom do jeho právomoci a porušením princípu deľby moci (čl. 2 ods. 2 ústavy), pokiaľ by iný orgán o týchto právach rozhodoval bez toho, aby bola daná možnosť príslušnému orgánu na realizáciu jeho právomoci. Obidve tieto hľadiská preto treba reflektovať pri interpretácii a aplikácii jednotlivých inštitútov zákona o ústavnom súde, v danom prípade pre posúdenie prípustnosti ústavnej sťažnosti a príslušnosti ústavného súdu na jej prijatie na ďalšie konanie.

27. Z obsahu obidvoch podaných ústavných sťažností vyplýva, že sťažovateľ proti uzneseniu okresného súdu zo 7. mája 2021, ako aj proti uzneseniu okresného súdu z 26. júla 2021 podal sťažnosti ako riadne opravné prostriedky, o ktorých rozhodol krajský súd svojimi uzneseniami z 1. júna 2021 a 5. augusta 2021. Pre rozhodnutie ústavného súdu v časti namietaného porušenia označených práv je teda podstatné, že existoval „iný súd“, na ktorý poukazuje čl. 127 ods. 1 ústavy, v dôsledku čoho ústavný súd odmieta ústavnú sťažnosť v tejto jej časti z dôvodu jej neprípustnosti podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 135 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.4. K namietanému porušeniu základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1 a 5 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa a čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru uznesením krajského súdu z 1. júna 2021 a uznesením krajského súdu z 5. augusta 2021:

28. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, II. ÚS 98/06, III. ÚS 198/07, III. ÚS 79/2012, IV. ÚS 254/2020, IV. ÚS 427/2020, IV. ÚS 590/2020).

29. Právo na osobnú slobodu je okrem iného garantované čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a je v ňom obsiahnuté aj právo obvineného na súdnu kontrolu zákonnosti trvania jeho väzby, s čím je spojená povinnosť nariadiť prepustenie obvineného, ak je väzba nezákonná, ako aj jeho právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie sa môže v zákonom určených prípadoch podmieniť zárukou. Obsah označených ustanovení ústavy korešponduje aj so sťažovateľom súčasne označenými právami vyplývajúcimi z čl. 5 dohovoru.

30. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že právomoc ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovaniu všeobecných súdov vo väzobných veciach je daná len na preskúmanie dôvodu a spôsobu obmedzenia osobnej slobody, t. j. či proti osobe, ktorá sa berie do väzby, bolo vznesené obvinenie, rozhodnutie o väzbe sa odôvodnilo aj skutkovými okolnosťami, o väzbe rozhodoval súd,

obvinený bol vzatý do väzby pre konkrétne skutočnosti, resp. že osoba bola vzatá a držaná vo väzbe len na čas dovolený zákonom, resp. konkrétnym rozhodnutím väzobného súdu o predĺžení väzby. Teda úlohou ústavného súdu je sledovať, či všeobecné súdy v namietaných rozhodnutiach správne aplikujú právo, či dané rozhodnutia sú odôvodnené a či nenesú znaky arbitrárnosti vyúsťujúce do porušenia niektorého zo základných práv a slobôd.

31. Do obsahu právomoci ústavného súdu však nepatrí preskúmať postup, ako aj správnosť skutkových a právnych záverov všeobecných súdov, ktoré viedli k záveru o existencii zákonného dôvodu na vzatie do väzby a jej ďalšie trvanie. Tento postup skúma opravný súd v riadnom inštančnom postupe, ktorý je funkčne usposobený na preskúmanie obsahu trestného spisu, súvisiacich listín, podaní obvineného a prípadne aj ďalších dôkazov osvedčujúcich použitie takéhoto zabezpečovacieho prostriedku, akým je väzba v trestnom konaní. Teda ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nekoná ako súd tretej alebo štvrtej inštancie, ale jeho úlohou je preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivec pozbavený slobody, s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 165/02, IV. ÚS 36/2020, IV. ÚS 462/2020, IV. ÚS 176/2021, IV. ÚS 237/2021).

32. Ústavný súd v prvom k námietkam sťažovateľa, ktoré sú nielen ich opakovaním v ústavných sťažnostiach vedených pod sp. zn. Rvp 1560/2021 a sp. zn. Rvp 1738/2021, ale aj v predošlých ústavných sťažnostiach, odkazuje na závery vyjadrené v uzneseniach ústavného súdu č. k. I. ÚS 392/2020 z 20. augusta 2020, č. k. III. ÚS 19/2021 z 27. januára 2021 a predovšetkým č. k. IV. ÚS 64/2021 z 9. februára 2021. Ústavný súd v uznesení č. k. IV. ÚS 64/2021 z 9. februára 2021 vyjadril vo vzťahu k sťažovateľovi a dôvodnosti trestného stíhania vedeného proti nemu aj na podklade výpovede kajúcnika [REDAKOVANÉ] právny názor, podľa ktorého „... z výpovede spoluobžalovaného [REDAKOVANÉ] citovanej v ústavnej sťažnosti nevyplývajú žiadne skutočnosti, ktoré by dôvodnosť trestného stíhania sťažovateľa zmiernovali, resp. vylučovali a ktoré by krajský súd musel pred vydaním napadnutého uznesenia osobitným spôsobom zohľadňovať. Vo vzťahu k sťažovateľovej námietke, podľa ktorej v prípade spoluobžalovaného [REDAKOVANÉ] ide o tzv. kajúcnika, resp. spolupracujúceho obvineného, je potrebné uviesť, že ústavný súd z ústavnej sťažnosti a jej príloh neidentifikoval akúkoľvek hmotnoprávnu, resp. procesnú výhodu, ktorú by tento spoluobžalovaný získal tým, že by v doterajšom priebehu trestného konania usvedčoval sťažovateľa. Ak by v konečnom dôsledku naznačená výhoda bola preukázaná, bude úlohou súdu rozhodujúceho o podanej obžalobe vysporiadať sa s vierohodnosťou výpovede spoluobžalovaného [REDAKOVANÉ] v kontexte všetkých ďalších vykonaných dôkazov, a to za súčasného pomeriavania výhod získaných týmto spoluobžalovaným s dôležitosťou a presvedčivosťou jeho výpovede vo vzťahu k prípadnému uznaniu viny sťažovateľa (rozsudok ESĽP Adamčo v. Slovenská republika z 12. 11. 2019, č. 45084/14). Ústavný súd opakuje, že uvedené vyvažovanie bude potrebné uskutočniť najmä za situácie, ak by práve výpoveď spoluobžalovaného [REDAKOVANÉ] mala byť súdom posúdená ako rozhodujúca vo vzťahu k uznaniu viny sťažovateľa zo stíhanej trestnej činnosti.“

33. Ústavný súd nevidí žiadny dôvod sa od tohto právneho názoru odchýliť aj v prípade tejto podanej ústavnej sťažnosti, ktorá je v tejto otázke argumentačne rovnaká, ako to bolo aj vo veci sp. zn. IV. ÚS 64/2021, a preto na ňu v plnej miere odkazuje.

34. K ďalšej obsahovo sa vzťahujúcej námietke týkajúcej sa dôvodnosti vedeného trestného stíhania o tom, že súdy na zdôvodnenie vedeného trestného stíhania použili dôkazy vykonané v prípravnom konaní ústavný súd v uznesení č. k. IV. ÚS 64/2021 z 9. februára 2021 uviedol, že „Dokazovanie v predsúdnej a súdnej časti trestného konania nemožno minimálne do času meritórneho rozhodnutia súdu o vine a treste na hlavnom pojednávaní vnímať izolovane, keďže dôkazy zabezpečené orgánmi činnými v trestnom konaní v prípravnom konaní môžu byť za splnenia zákonných podmienok vykonané aj pred súdom prvého stupňa rozhodujúcim v merite veci. Môže sa tak stať napríklad vtedy, ak obžalovaný, resp. svedok na hlavnom pojednávaní využijú svoje právo odmietnuť, resp. odoprieť vypovedať; odchýlia sa od svojich predchádzajúcich výpovedí, a preto im budú zápisnice o týchto skorších výpovediach predložené ich prečítaním na vysvetlenie rozporov; svedok zomrie, stane sa nezvestným alebo nedosiahnuteľným; v prípravnom konaní išlo o neodkladný, resp. neopakovateľný úkon atď. Aj preto je vyšetrovací spis obligatórnou prílohou podanej obžaloby, a teda aj súd rozhodujúci o vine a treste na hlavnom pojednávaní ho má v celom rozsahu k dispozícii. Navyše sťažovateľom označené základné zásady, ktorých porušenie namieta, sa vzťahujú takmer výlučne na meritórne, nie procesné rozhodovanie v priebehu hlavného pojednávania. Pripustením námietok sťažovateľa by ústavný súd *argumentum ad absurdum* pripustil taký výklad relevantných ustanovení Trestného poriadku, podľa ktorého by momentom podania obžaloby *de iure* prestali existovať dôkazy zabezpečené orgánmi činnými v trestnom konaní v rámci prípravného konania, čo by znamenalo nemožnosť rozhodnúť o ponechaní obvineného vo väzbe podľa § 238 ods. 4 Trestného poriadku, a to pre absenciu dôvodného podozrenia zo spáchania trestného činu, keďže v čase naznačeného procesného rozhodovania ešte spravidla žiadny dôkaz týkajúci sa vlastného predmetu trestného konania v rámci jeho súdnej časti vykonaný nebol.“

35. Ústavný súd nevidí žiadny dôvod sa od tohto právneho názoru odchýliť aj v prípade tejto podanej ústavnej sťažnosti, ktorá je v tejto otázke argumentačne rovnaká, ako to bolo aj vo veci sp. zn. IV. ÚS 64/2021, a preto na ňu v plnej miere odkazuje.

36. Krajský súd vo svojich uzneseniach z 1. júna 2021 a 5. augusta 2021 k dôvodnosti vedeného trestného stíhania sťažovateľa zdôraznil, že nezistil, aby kajúcnik [REDAKOVANÉ] požíval hmotnoprávnu alebo procesnú výhodu, ktorú by získal na podklade spolupráce s orgánmi činnými v trestnom konaní a ktorú by v prvom stupni rozhodujúci okresný súd zohľadnil v jeho prospech. K posúdeniu hodnovernosti výpovede spoluobžalovaného [REDAKOVANÉ] zdôraznil povinnosť okresného súdu sa s ňou náležite vysporiadať pri hodnotení vo veci vykonaného dokazovania v kontexte aj ďalších vykonaných dôkazov a zdôvodnení záveru o vine či nevine sťažovateľa. Ústavný súd k tomu dopĺňa, že odôvodnenosť podozrenia predpokladá existenciu skutočností alebo informácií, ktoré objektívnemu pozorovateľovi umožnia urobiť záver, že daná osoba mohla spáchať trestný čin (rozsudok ESLP Michalko proti Slovenskej republike z 21. 12. 2010, body 112

a 113). Konanie musí vykazovať znaky, ktoré v danom čase podľa platného vnútroštátneho práva napĺňajú skutkovú podstatu trestného činu (rozsudok ESLP Lukanov proti Bulharsku z 20. 3. 1997), a musí byť jasné, o aký konkrétny trestný čin ide (rozsudok ESLP Berktaý proti Turecku z 1. 3. 2001). K absolútnym výsledkom v tomto smere je možné dospieť až po vyhlásení odsudzujúceho rozhodnutia odvolacieho súdu. K tomu napokon aj v sťažovateľovom prípade došlo, keď bol proti nemu na hlavnom pojednávaní konanom 25. mája 2021 vyhlásený odsudzujúci rozsudok, ktorým bol uznaný vinným zo stíhanej trestnej činnosti a bol mu uložený trest odňatia slobody v trvaní 12 rokov nepodmienečne so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia. Aj z tohto argumentu podľa názoru ústavného súdu vyplýva, že v ďalšom priebehu dokazovania vedeného pred okresným súdom nedošlo k oslabeniu, ale, naopak, k zosilneniu dôvodnosti vedeného trestného stíhania, samozrejme, s možnou korekciou v odvolacom konaní.

37. K ďalšej sťažovateľom predostretej námietke týkajúcej sa arbitrárneho zdôvodnenia pretrvávania dôvodov preventívnej väzby ústavný súd opätovne poukazuje na závery vyplývajúce z uznesenia ústavného súdu č. k. IV. ÚS IV. ÚS 64/2021 z 9. februára 2021, podľa ktorého „... dôvod preventívnej väzby na rozdiel od iných väzobných dôvodov v priebehu akéhokoľvek trestného konania v zásade nemení svoju materiálnu podstatu, keďže tento väzobný dôvod je spravidla determinovaný určitými objektívnymi skutočnosťami existujúcimi už v čase spáchania skutku, na ktoré ďalšie plynutie času nemá akýkoľvek právne relevantný vplyv. Inými slovami povedané, ak je u obvineného konštatovaný dôvod preventívnej väzby preto, lebo sa v priebehu skúšobnej doby dopustil ďalšieho skutku, ktorý je v iníciaľných štádiách trestného konania orgánmi činnými v trestnom konaní právne kvalifikovaný ako trestný čin, táto skutočnosť je objektívne nemenná až do času meritórneho rozhodnutia o vine a treste. Snáď jedinú výnimku by v prebiehajúcom trestnom konaní mohlo predstavovať zrušenie skoršieho odsúdenia na podklade uplatnenia niektorého z mimoriadnych opravných prostriedkov, čo však ústavný súd z obsahu ústavnej sťažnosti, ako aj jej príloh neidentifikoval ani v rovine skutkových tvrdení.“.

38. Ústavný súd nevidí žiadny dôvod sa od tohto právneho názoru odchýliť aj v prípade tejto podanej ústavnej sťažnosti, ktorá je v tejto otázke argumentačne rovnaká, ako to bolo aj vo veci sp. zn. IV. ÚS 64/2021, a preto na ňu v plnej miere odkazuje. Krajský súd vo svojich uzneseniach z 1. júna 2021 a 5. augusta 2021 práve poukázal na to, že sťažovateľ sa mal dopustiť stíhanej trestnej činnosti v čase podmieneného odkladu výkonu právoplatne uloženého trestu odňatia slobody (pozri bod 3 tohto odôvodnenia), ako aj na okolnosť, že sťažovateľ sa mal dopustiť stíhanej trestnej činnosti viacerými skutkami, a teda dôvodná obava z páchania ďalšej trestnej činnosti je opodstatnená aj charakterom stíhanej trestnej činnosti [rozumej teda spáchaním trestného činu viacerými čiastkovými útokmi a jeho právnou kvalifikáciou ako pokračovacieho obzvlášť závažného zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a), ods. 4 písm. a) Trestného zákona].

39. Nad rámec uvedeného ústavný súd podotýka, že zbavenie slobody sťažovateľa nemôže byť vnímané ako svojvoľné, ak vnútroštátny súd uviedol určité dôvody na pokračovanie väzby, iba ak by uvádzané dôvody boli mimoriadne lakonické a bez akéhokoľvek odkazu na ustanovenie

zákona, ktoré by zbavenie sťažovateľa slobody dovoľovalo (pozri rozsudok ESLP vo veci Khudoyorov v. Rusko z 8. 11. 2005, § 131 a 157, porov. tiež rozsudok ESLP vo veci Miminoshvili v. Rusko z 28. 6. 2011, § 69), a preto je potrebné konštatovať a dospieť k záverom, že krajský súd sťažovateľovi dôvody jeho preventívnej väzby z hľadiska materiálnej interpretácie zákonných podmienok aj náležite vysvetlil. Týmto postupom tak krajský súd poskytol na dôvody väzby primeranú súdnu odpoveď („adequate judicial response“; rozsudok ESLP vo veci Grauslys v. Litva z 10. 10. 2000). Inými slovami, vychádzajúc z judikatúry ESLP, ako aj ústavného súdu, príslušné orgány rozhodujúce o väzbe síce nie sú povinné sa vo svojich rozhodnutiach vysporiadať jednotlivo s každým argumentom uplatneným obvineným alebo jeho obhajcom, mali by však reagovať adekvátnym spôsobom na všetky, ktoré sú spôsobilé spochybniť oprávnenosť ďalšieho trvania väzby (pozri napr. rozsudok ESLP vo veci Ignatenco v. Moldavsko z 8. 2. 2011, § 78, rozsudok ESLP vo veci Michalko v. Slovenská republika z 21. 12. 2010, § 153). Teda krajský súd rozhodujúci v sťažnostnom konaní o ďalšom trvaní väzby sťažovateľa sa adekvátne vysporiadal so všetkými podstatnými skutočnosťami a argumentmi, ktoré boli spôsobilé spochybniť existenciu podmienok nevyhnutných pre zákonnosť jeho ďalšieho pozbavenia slobody (porov. rozsudok Veľkej komory ESLP vo veci Nikolova v. Bulharsko z 25. 3. 1999, bod 61; rozsudok ESLP vo veci Ilgar Mammadov v. Azerbajdžan z 22. 5. 2014, bod 114).

40. Napokon sa ústavný súd zaoberal aj poslednou sťažovateľom predostretou námietkou týkajúcou sa arbitrárneho zdôvodnenia nepoužitia prostriedkov nahradenia väzby v jeho prípade, resp. nezaobčaním sa nimi, a to napriek judikatúre ESLP vo vzťahu k čl. 5 ods. 3 dohovoru.

41. Ústavný súd k tejto námietke vo všeobecnosti uvádza, že pri výklade samotného pojmu „záruka“ v zmysle čl. 5 ods. 3 dohovoru je z doterajšej judikatúry možné vyvodiť, že má autonómny obsah, ktorý je nezávislý od terminológie používanej vo vnútroštátnom práve. Zárukou treba rozumieť akýkoľvek prostriedok prípustný podľa vnútroštátneho práva, ktorý je miernejší ako obmedzenie osobnej slobody a ktorý je zároveň spôsobilý zabezpečiť účasť obvineného na pojednávaní.

42. Z judikatúry ESLP k čl. 5 ods. 3 druhej vete dohovoru vyplýva, že čl. 5 ods. 3 dohovoru síce nepriznáva jednotlivcovi absolútne právo byť prepustený na záruku, ale umožňuje mu žiadať o prepustenie na slobodu s poskytnutím záruky. Súdnym orgánom vzniká v tejto súvislosti povinnosť zvážiť, či sa poskytnutím určitej záruky dosiahne rovnaký účel, aký bol sledovaný vzatím osoby do väzby. Pri posudzovaní jej opodstatnenosti má záruka prednosť pred pokračovaním väzby (I. ÚS 239/04, II. ÚS 38/05, II. ÚS 60/08). Naostatok v rozpore s dohovorom by bolo, ak by vnútroštátne právo vylučovalo v prípade niektorých trestných činov vôbec možnosť záruky (Caballero proti Spojenému kráľovstvu z 8. 2. 2000, S. B. C. proti Spojenému kráľovstvu z 19. 6. 2001).

43. Ak osoba pozbavená osobnej slobody požiadala o nahradenie väzby zárukou, je súd rozhodujúci o väzbe povinný sa s touto žiadosťou náležite vysporiadať (pozri I. ÚS 100/04, I. ÚS 239/04, II. ÚS 240/06), pričom súd alebo sudca pre prípravné konanie rozhodujúci o väzbe je oprávnený (a vzhľadom na preferenciu osobnej slobody vyplývajúcu z čl. 5 ods. 1 dohovoru aj povinný)

skúmať, či účel väzby nemožno rovnako dobre dosiahnuť ponechaním na slobode alebo prepustením obvineného na slobodu za súčasného dozoru probačného a mediačného úradníka, a to aj v prípade, že takýto návrh nebol výslovne uplatnený.

44. Ustanovenie § 80 ods. 1 Trestného poriadku umožňuje súdu alebo sudcovi pre prípravné konanie ponechať obvineného na slobode alebo ho prepustiť na slobodu, ak súčasne prijme záruku záujmového združenia alebo dôveryhodnej osoby [písmeno a)], ak súčasne prijme sľub obvineného [písmeno b)] alebo „s ohľadom na osobu obvineného a povahu prejednávaneho prípadu možno účel väzby dosiahnuť dohľadom probačného a mediačného úradníka nad obvineným“ [písmeno c)]. Ďalšie ustanovenie § 81 ods. 1 Trestného poriadku umožňuje to isté, ak súčasne prijme peňažnú záruku obvineného alebo inej osoby. Ústavný súd už v náleze sp. zn. IV. ÚS 346/08 dospel k záveru, že všetky tieto prostriedky treba považovať za „záruky“ v zmysle čl. 5 ods. 3 druhej vety dohovoru. Z uvedených ustanovení tak vyplýva, že slovenské právo pozná štyri prostriedky nahradenia väzby: tri z nich sú závislé od iniciatívy obvineného alebo tretích osôb stojacich mimo súdu, súčasne však existuje minimálne jeden taký prostriedok, ktorý nie je závislý od iniciatívy obvineného, a to dohľad probačného a mediačného úradníka (zhodne už citovaný nález sp. zn. IV. ÚS 346/08).

45. Po oboznámení sa s dôvodmi uznesení krajského súdu z 1. mája 2021 a 5. augusta 2021 týkajúcimi sa rozhodovania o nenahradení väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka a peňažnou zárukou ústavný súd konštatuje, že sa nimi krajský súd riadne zaoberal a zdôvodnil ich zamietnutie tým, že „*nezistil u obžalovaného žiadne výnimočné okolnosti prípadu, a ani obžalovaný také okolnosti sám nepredložil, preto neboli splnené zákonom vyžadované podmienky pre postup podľa § 80 ods. 1 písm. c), ods. 2 Tr. por. tak, ako to obžalovaný navrhoval.*“. K tomu, čo je možné považovať za mimoriadne okolnosti prípadu, uviedol, že za ne považuje „*napr. spáchanie trestného činu v afekte, v dôsledku dlhodobej partnerskej krízy, chronickej konfliktnej situácie, v stave úzkosti, spáchanie trestného činu pri odvracaní útoku, nebezpečenstva, za okolností vylučujúcich protiprávnosť činu.*“. Týmto záverom krajského súdu nie je možné nič vytknúť, pričom sťažovateľom prezentovaná judikatúra ESLP síce požaduje, aby v prípade žiadneho trestného činu nebolo nahradenie väzby zárukou vylúčené (bod 42 tohto odôvodnenia), nevyklučuje však obmedzenie spočívajúce v podmienení možnosti takeého nahradenia výnimočnými okolnosťami prípadu, ak ide o obzvlášť závažný zločin a niektoré špecifické procesné situácie (§ 80 ods. 2, § 81 ods. 1 Trestného poriadku).

46. Ústavný súd na základe uvedených skutočností a dôvodov, ako aj s prihliadnutím na svoju judikatúru, podľa ktorej možno za zjavne neopodstatnenú ústavnú sťažnosť považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie, pri predbežnom prerokovaní ústavnú sťažnosť sťažovateľa v časti namietajúcej porušenie základných práv podľa čl. 17 ods. 1 a 5 ústavy a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru uzneseniami krajského súdu z 1. júna 2021 a 5. augusta 2021 v časti

zákonnosti dôvodov preventívnej väzby, ako aj v časti týkajúcej sa jej nahradenia odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

47. Vo vzťahu k sťažovateľom označenému čl. 17 ods. 3 ústavy ústavný súd konštatuje, že nie je pre posudzovaný prípad aktuálny, keďže sa týka prvotného vzatia obvineného do väzby. Ústavný súd preto odmieta sťažovateľom podanú ústavnú sťažnosť aj v tejto jej časti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

48. Vzhľadom na odmietnutie podanej ústavnej sťažnosti ako celku ostalo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími v nej uvedenými návrhmi.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. októbra 2021

Libor Duľa
predseda senátu